# ŞERH-İ EBYÂT-I YÛNUS EMRE (İSMAİL HAKKI BURSEVÎ)

*şiir şerhi*
İsmail Hakkı Bursevî (d. 1063/1653 - ö. 1137/1725)

*1124/1712, Anadolu-Osmanlı Sahası, Divan-Tekke Edebiyatı, 18. Yüzyıl, Türkçe, Arap Alfabesi, Mensur,Telif, Dinî-Tasavvufî-Ahlaki Eser*

**ISBN:** 978-9944-237-87-1

---

Yûnus Emre'nin (d. ? – ö. 720/1320?) "Sırâtdan gel sıfâta anda safâ bulasın" mısrasıyla başlayan 13 beyitlik gazeline İsmail Hakkı Bursevî'nin yaptığı mensur şerh. 1124/1712 tarihli müellif hattı nüshası Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 1521 numarada kayıtlı bir mecmua içerisinde yer almaktadır. İstinsah tarihi 1125/1713 olan başka bir nüsha ise yine Süleymaniye Kütüphanesi'nde Hâlet Efendi 724 numarada kayıtlı bir yazmanın 115a-123b sayfaları arasında bulunmaktadır. Bazı çalışmalarda, eserin adı *Şerh-i Kelimât-ı Yûnus Emre* şekliyle de geçmektedir (Ceylan 2007: 27; Duru 2007: 119; Taştan 1999: 28; Yazar 2011: 644).

Âlim, müfessir, mutasavvıf ve şair olan İsmail Hakkı Bursevî, farklı risalelerinde Yûnus Emre'ye isnat ettiği beş şiiri şerh etmiştir. Bunlardan biri olan *Şerh-i Ebyât-ı Yûnus Emre*'de kendisini "el-fakîr, eş-şeyh" gibi sıfatlarla niteleyen (Taştan 1999: 308, 319) Bursevî, diğer ebyât şerhlerinde yaptığı gibi, şerh sebebini izah etmeksizin hemen şerhe başlamakta ve eserini Arapça bir dua ile sonlandırmaktadır. Eserde, Yûnus'a ait tasavvufi kavramlar ve mecazlarla örülü gazel bazen mısra mısra bazen de beyitler hâlinde şerh edilmektedir. Eser, çoğu zaman edebî bir şerhten ziyade seyr ü sülûk yolcusuna öğüt ve vaazlar veren tasavvufi bir nasihatname görünümü kazanmıştır. Diğer bazı ebyât şerhlerindeki gibi şiir alıntılarının görülmediği eserde birkaç yerde ayet ve hadis iktibasları yer almaktadır.

Ahmet Taştan (1999), hazırladığı yüksek lisans tezi içerisinde ve Songül Aydın Yağcıoğlu (2016) bir makalesinde eserin çeviri yazılı neşrini yayımlamışlardır.

Yazarın biyografisi için bk. "Hakkı, Bursalı İsmail Hakkı Bursevî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hakki-bursali-ismail-hakki-bursevi

Madde Yazarı: **Dr. Ömer UYAN**

Yayın Tarihi: **20/10/2022**

## Eserden Örnekler

---

**Sırâtdan gel sıfâta anda safâ bulasın**
Sırât şol yola derler ki anda aslâ i'vicâc olmaya. Âhiretde cehennem üzerine memdûd olan cisrin firâz u nasîb-i istivâsı olmak a'mâl-i ibâda dâ'irdir. Anınçün şerî'at ve tarîkatda müstakîm olanlar orada akabe görmeyüp toğru cennete giderler ve yol zahmeti çekmezler. Pes Hakk'a giden yolların cümlesi toğrudur velâkin egrilik ol yollarda meşy edenlere göredir. Egerçi ki *Ve enne ilâ-Rabbike'l-muntehâ* hasebiyle umûm ve husûs ehlinin rücû'u Allâh'adır. Zîrâ abd ne kadar âbık olsa dahi âhir efendisi kapısına gelir. Anınçün lâzımdır ki ihtiyârla rücû eyleye, ıztırârla degil (Aydın Yağcıoğlu 2016: 82)

## Kaynakça

---

Aydın Yağcıoğlu, Songül (2016). "Yûnus Emre'nin Bir Şiiri ve İsmâîl Hakkı'nın Şerhi". *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 55, 77-90.

Ceylan, Ömür (2007). *Tasavvufi Şiir Şerhleri*. İstanbul: Kapı Yay.

Duru, Rafiye (2007). *Modern Metin Çözümleme Teknikleri Bakımından Şerh Geleneği ve İsmail Hakkı Bursevî*. Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi.

Taştan, Ahmet (1999). *Bir Şârih Olarak İsmail Hakkı Bursevî ve Edebî Şerhleri*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi.

Bu madde Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü Projesi kapsamında hazırlanmıştır. http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/serh-i-ebyat-i-yunus-emre-ismail-hakki-bursevi bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.

Yazar, Sadık (2011). *Anadolu Sahası Klasik Türk Edebiyatında Tercüme ve Şerh Geleneği*. Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

**Atıf Bilgileri**

---

UYAN, Ömer. "ŞERH-İ EBYÂT-I YÛNUS EMRE (İSMAİL HAKKI BURSEVÎ)". *Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü*, http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/serh-i-ebyat-i-yunus-emre-ismail-hakki-bursevi. [Erişim Tarihi: 20 Ekim 2022].

Bu madde Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü Projesi kapsamında hazırlanmıştır. http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/serh-i-ebyat-i-yunus-emre-ismail-hakki-bursevi bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.